

Разработената от Министерство на финансите оценка на финансовото състояние на общините се извършва с цел:

- постигане на по-добро управление на публичните ресурси на местно ниво;
- постигане на по-голяма прозрачност в дейността;
- повишаване на контрола на местно ниво;
- спазване на фискалните правила по ЗПФ.

Резултатите от направената оценка края на първото тримесечие на 2016 г. спрямо края на 2015 г. показват следното:

I. Показатели за финансова самостоятелност

Тази група показатели отразява частта от управлението на приходната и разходната част от бюджета, която е прехвърлена като отговорност на местните органи на управление. Оценката се извършва чрез поетите от общините права и отговорности свързани с планирането, управлението и използването на ресурсите.

Средният дял на приходите в общите постъпления за страната се запазва - на 37.94 % спрямо 40.17 % в края на 2015 г. Към края на първото тримесечие на 2016 г. общо 38 общини отчитат дял на приходите от общите постъпления по-висок от средния за страната, като към края на миналата година са били 42.

Средният за страната дял на покритие на разходите за местни дейности с приходи достига 100.17 % спрямо 81.84 % през 2015 г., като 62 общини постигат резултат над средното за страната (56 в края на 2015 г.).

II. Показатели за финансова устойчивост

Показателите от тази група дават информация за това доколко бюджетът на дадена община е балансиран, до каква степен имат проблеми с приходната или разходната част на бюджета, както и степента на задлъжнялост.

Показателите за финансовата устойчивост са както следва:

- Бюджетно салдо спрямо общите постъпления по отчет - средно за страната 22,9% ((-4,9%) в края на 2015 година). Броят на общините отчитащи резултат над средния към март 2016 г. е 106, докато към края на 2015 г. общините са били 166.
- Размер на дълга, като процент от планираните приходи и планираната изравнителна субсидия - средно 51,12% (54,01% за 2015 г.) и е на стабилни равнища, като погашенията на общините по дълга са съобразени с равнището на приходите и разходите по бюджетите им.
- Дял на просрочените задължения от планираните приходи и планираната изравнителна субсидия – средно 7,50 % (при 7,59 % през 2015 г.). Броят на общините с показатели над средното към март 2016 г. са 86, докато към края на 2015 г. общините са били 89.

III. Показатели за ефективност

Базовите показатели влияещи върху ефективността на общините са както следва:

- Население на един общински служител – средната стойност на показателя спада от 298 до 296, март 2016 г. спрямо края на 2015 г., а общините с показател над средната стойност и към двата периода са 51.

- Дял на разходите за заплати и осигуровки в общите разходи – средният дял за страната нараства през март 2016 г. на 48,01% спрямо края на 2015 г. - 45,06% като броят на общините с показател над средните стойности са съответно – 209 и 201.

IV. Показатели за инвестиционна активност

За периода средната стойност на показателя се променя. Към март 2016 г. тя е 9,02%, спрямо 15,49 % в края на 2015 г. Броят на общините, които имат дял на капиталовите разходи по-висок от средното за страната в края на първото тримесечие на 2016 г. е 62, при 115 общини в края на 2015 г.

V. Други показатели за финансовото състояние на общините

МФ наблюдава и други важни показатели от значение за финансовото състояние на общините.

- наличните в края на 2015 г. поети ангажименти за разходи по бюджета на общината към средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години в лева - не могат да надвишават 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години (ограничението не се прилага за ангажименти за разходи, финансирани за сметка на помощи и дарения). Към 31.03.2016 г. 42 общини в страната нарушават предвидените в закона параметри, по данни от оборотните им ведомости.
- наличните в края на 2015 г. задължения за разходи към средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години - не могат да надвишават 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години (ограничението не се прилага за задължения за разходи, финансирани за сметка на помощи и дарения). Към 31.03.2016 г. 39 общини в страната нарушават законово регламентираната стойност.

Изпълнението на показателите по чл. 130а, ал.1 от ЗПФ показва следните тенденции:

I. Не спазват фискалните правила по чл. 32, ал. 1 и 2 от ЗПФ:

През 2014 г. 27 общини нарушават фискалното правило. През **2015 г.** отново 27 общини (10,2% от всички общини) не спазват фискалните правила за чл. 32, ал. 1 от ЗПФ. Това са:

ТУНДЖА	16,5%
ДОСПАТ	16,9%
ПРАВЕЦ	17,9%
БАНИТЕ	18,1%
КЮСТЕНДИЛ	19,1%
ЦАРЕВО	20,4%
ЛОЗНИЦА	20,8%
ТЕТЕВЕН	21,1%
СТРУМЯНИ	21,2%
СУНГУРЛАРЕ	24,8%
СЛИВНИЦА	24,9%
МИРКОВО	28,9%
КРЕСНА	29,7%
МИНЕРАЛНИ БАНИ	29,9%
НЕДЕЛИНО	35,3%

ЛЕСИЧЕВО	36,2%
МИЗИЯ	36,5%
СТАМБОЛОВО	36,9%
АНТОНОВО	47,0%
ЕТРОПОЛЕ	47,1%
ПЕРНИК	48,5%
БЕЛОСЛАВ	51,8%
ИВАЙЛОВГРАД	62,8%
СУВОРОВО	64,6%
РИЛА	72,7%
КОВАЧЕВЦИ	123,5%
РУДОЗЕМ	148,4%

Към края на 2015 г. няма общини, които да нарушават правилото по чл. 32, ал. 2 от ЗПФ.

II. Общини с налични към края на 2015 г. задължения за разходи по бюджета на общината, надвишаващи 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните 4 години.

Общо 44 общини (16.6% от всички общини) не отговарят на изискванията на ЗПФ за този показател, като най-значителните отклонения са в:

Доспат	113,1%
Белоградчик	89,6%
Неделино	70,5%
Сливен	53,9%

През първото тримесечие на 2016 година броят на общините е 39, като най-големите отклонения са:

Чипровци	134,8%
Доспат	103,7%
Белоградчик	93,3%
Неделино	70,7%
Белово	53,4%

III. Общини с налични към края на годината поети ангажименти за разходи по бюджета на общината, надвишаващи 50 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години.

Общо 43 общини (16,2% от всички) нарушават това правило като:

Сливен	220,8%
Смолян	214,2%
Родопи	192,3%
Карлово	125,7%
Марица	110,1%

През първото тримесечие на 2016 година броят на общините е 42, като с най-големи отклонения са:

Сливен	231,9%
Смолян	214,8%

Родопи	194,6%
Карлово	122,6%
Девня	112,0%

IV. Общини с налични към края на годината просрочени задължения по бюджета на общината надвишаващи 5 на сто от отчетените за последната година разходи за общината:

Общо 71 общини (26,8% от общия брой) имат просрочени задължения надхвърлящи 5% от отчетените за 2015 година разходи за общината, като тези с най-съществени отклонения са:

Белоградчик	82,2%
Стамболово	52,0%
Велинград	44,0%
Симитли	43,7%
Пирдоп	43,4%

През първото тримесечие на 2016 година са 65 общини. С най-големи отклонения са:

Белоградчик	83,8%
Доспат	79,5%
Неделино	74,8%
Стамболово	51,6%

V. Общини, чието бюджетно салдо по бюджета на общината през последните три години е отрицателна величина за всяка от трите години:

Бюджетното салдо по бюджета на общината остава отрицателно за последните три години за общо 8 общини:

Община	салдо 2013	салдо 2014	салдо 2015
Несебър	-3 657 996 лв.	-3 175 648 лв.	-25 344 712 лв.
Враца	-1 456 865 лв.	-340 201 лв.	-2 830 697 лв.
Шабла	-164 268 лв.	-466 569 лв.	-335 381 лв.
Ловеч	-1 237 654 лв.	-26 541 лв.	-566 157 лв.
Бойчиновци	-79 344 лв.	-14 663 лв.	-110 031 лв.
Белене	-328 532 лв.	-22 938 лв.	-3 189 807 лв.
Нова Загора	-749 726 лв.	-636 900 лв.	-38 558 лв.
Казанлък	-2 528 615 лв.	-3 621 183 лв.	-3 767 130 лв.

Само за 2015 г. броят на общините с отрицателно бюджетно салдо достига 156 общини или общо 58,7% от всички общини на територията на страната.

През първото тримесечие на 2016 година 21 общини формират отрицателно бюджетно салдо.

VI. Общини, чието осреднено равнище на събираемост за данъка върху недвижимите имоти и данъка върху превозните средства е под осреднената събираемост на двата данъка за всички общини, отчетена за последната година

Средно равнище на събираемост от 65,9% за страната, общо 125 общини (47,2% от всички) отчитат по-ниски параметри, като тези с най-ниски са:

Брезник	35,21%
Калояново	36,91%
Мадан	37,87%
Якимово	41,48%
Бойчиновци	44,00%
Радомир	44,07%
Бобовдол	44,20%
Невестино	44,39%
Неделино	44,69%
Кайнарджа	46,24%
Борован	46,39%
Ружинци	46,59%
Сърница	47,20%
Перущица	47,65%
Горна Оряховица	47,82%

Информацията от Националната база данни се използва за изготвянето на анализи и прогнози по местните данъци, за усъвършенстване на законодателството, за създаване на единна методология и практика по прилагането на Закона за местните данъци и такси, както и възможност за лицата, които имат издаден персонален идентификационен код (ПИК) от Националната агенция за приходите да проверяват състоянието на данъчната си сметка за местни данъци и такси – текущи и просрочени задължения, плащания, лихви и други.

Общини, които отговарят на три и повече от критериите, по оценка на МФ са:

	Критерии, на които отговаря по чл. 130а, ал.1					
	по т. 1.	по т. 2.	по т. 3.	по т. 4.	по т. 5.	по т. 6.
Кресна	29,7%	37,9%		27,5%		
Симитли		49,0%		43,7%		50%
Струмяни	21,2%	44,4%		30,4%		
Лясковец		17,8%		14,3%		51%
Видин		29,9%	91,5%	24,5%		56%
Димово		40,8%		36,1%		58%
Борован		17,4%		21,9%		46%
Мизия	36,5%			10,7%		64%
Кирково		15,9%		6,3%		60%
Кърджали		31,8%		26,3%		63%
Дупница		19,4%		14,6%		58%
Рила	72,7%	19,6%		11,9%		
Сапарева баня		27,3%	83,0%	12,8%		51%
Ловеч			82,1%		да	66%
Тетевен	21,1%			5,5%		66%
Георги Дамяново		15,9%		5,2%		57%

Батак		35,1%		33,3%		65%
Белово		48,8%		25,1%		66%
Велинград		50,5%		44,0%		64%
Септември		42,5%		36,6%		62%
Перник	48,5%	29,0%	75,0%	23,6%		63%
Карлово		18,0%	125,7%	12,5%		
Сливен		53,9%	220,8%	29,8%		
Баните	18,1%	35,6%	50,4%	28,8%		61%
Девин		32,1%	76,5%	28,5%		
Доспат	16,9%	113,1%		17,5%		
Мадан			87,5%	5,1%		38%
Неделино	35,3%	70,5%	109,8%	29,5%		45%
Рудозем	148,4%	36,7%		11,9%		63%
Смолян		15,7%	214,2%	11,3%		62%
Чепеларе		28,6%	109,5%	13,8%		
Костенец		19,1%		20,3%		65%
Опан			61,4%	5,3%		61%
Омуртаг		16,8%		9,2%		60%
Минерални Бани	29,9%	27,3%	57,9%	13,2%		60%
Стамболово	36,9%	48,2%	67,4%	52,0%		62%

Просрочени задължения

Просрочените задължения на общините към 31.03.16 г. са в размер на 197,4 млн. лв., в т.ч. по бюджета на общините 183,6 млн. лева.

Просрочените задължения по бюджетите на общините са формирани от 150 общини (59 % от общия брой общини). 24 % от общините или 64 общини през първото тримесечие на 2016 г., спрямо същия период на 2015 г. отчитат намаление на просрочените задължения, като общия размер на намалението на просрочията е за над 17 млн. лв. Над 36 % или 69 общини увеличават просрочените си задължения в рамките на една година с 58,6 млн. лв. Останалите 115 общини или 43% от общият им брой завършват първото тримесечие на 2016 г. без просрочени задължения. В делегираните от държавата дейности просрочените задължения са в размер на 11,4 млн.лв. или 6,2 % от размера на просрочените задължения в бюджета.

По области, размерът на просрочените задължения в бюджета е както следва:

Област	Март 2016 г. (в лева)	Март 2015 г. (в лева)	Изменение Март 2016 г.-Март 2015 г. (в лева)
Благоевград	7 219 637	4 140 475	3 079 162
Бургас	9 383 453	5 753 786	3 629 667
Варна	10 903 260	3 432 218	7 471 042
Велико Търново	3 033 972	3 062 237	-28 265
Видин	14 329 738	13 725 213	604 525
Враца	4 691 069	3 933 474	757 595

Габрово	259 001	186 110	72 891
Добрич	100 887	208 888	-108 001
Кърджали	12 375 484	14 755 043	-2 379 559
Кюстендил	5 632 688	5 580 790	51 898
Ловеч	1 999 419	671 007	1 328 412
Монтана	469 855	744 942	-275 087
Пазарджик	22 947 623	17 881 101	5 066 522
Перник	15 398 984	11 324 251	4 074 733
Плевен	726 742	484 565	242 177
Пловдив	7 417 051	8 724 729	-1 307 678
Разград	602 939	315 344	287 595
Русе	2 402 859	1 561 681	841 178
Силистра	5 059 912	4 065 827	994 085
Сливен	21 138 632	14 002 760	7 135 872
Смолян	21 320 433	12 733 142	8 587 291
София - град	1 440 522	3 140 743	-1 700 221
София	4 685 767	4 182 841	502 926
Стара Загора	4 017 026	3 714 723	302 303
Търговище	937 514	361 898	575 616
Хасково	4 731 316	3 403 600	1 327 716
Шумен	39 593	173	39 420
Ямбол	299 150	8 865	290 285
Общо	183 564 526	142 100 426	41 464 100

В сметките за средства от Европейския съюз („СЕС“) и в другите сметки и дейности просрочените задължения са 13,9 млн. лв. или 7% от общия размер на просрочията.

Като цяло общо просрочените задължения на общините се увеличават с 43,1 млн. лв. края на март 2016 г. спрямо края на март 2015 г. Спрямо края на 2015 г. общият размер на просрочените задължения се увеличава със 7.6 млн.лв.

Динамиката в размера на просрочените задължения в бюджета е както следва:

Към дата:	Размер на просрочените задължения в млн. лв.
31.03.2015 г.	142,1
31.12.2015 г.	184,8
31.03.2016 г.	183,6

Общински дълг и общински гаранции към 31.03.2016 г. възлизат на 1 251,8 млн. лв., в т.ч 635,6 млн. лв. вътрешен (50,8 %) и 616,2 млн. лв. външен дълг (дългът на Столична община формира 47,4 % от общия размер на дълга). Спрямо края на 2015 година, размерът на общинския дълг и общинските гаранции намалява със 65,1 млн.лв. Намалението се дължи на намаление на размера на вътрешните заеми с 83,7 млн.лв. и на увеличение на размера външните заеми с 18,6 млн. лв.